ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ
10.09.2026 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Money.bg

√ "Неправилна, погрешна и вредна": Минималната заплата скочи с 55% при 9% ръст на икономиката

Минималната работна заплата за 2027 г. може да бъде договорена в диапазона между €620 и приблизително €672. Новият механизъм ще замени автоматичното правило, според което най-ниското възнаграждение се определя като 50% от брутната средна заплата.

Вместо да се получава автоматично число, работодателите и синдикатите ще преговарят в предварително изчислен диапазон. Ако постигнат споразумение, ще предложат размера на правителството. Ако не се разберат, Министерският съвет ще вземе окончателното решение. Това обясни в предаването Money.bg изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов.

Промените все още не са окончателно приети. Проектът за изменение на Кодекса на труда беше публикуван за обществено обсъждане на 24 август 2026 г., като целта е новият модел да бъде приложен още при определянето на минималната заплата за 2027 г.

Минималната заплата е нараснала с 55% за три години

Работодателските организации настояват за промяна, защото според тях действащата формула повишава минималната заплата значително по-бързо от икономиката и производителността на труда.

За периода 2024-2026 г. минималното възнаграждение е нараснало общо с 55%. За същите три години икономиката се е увеличила приблизително с 9%, натрупаната инфлация е около 17%, а производителността на труда е напреднала с около 4%, посочи Иванов.

"В пъти по-бързо расте минималната работна заплата и оттам цялата стълбица на доходите, тъй като тя влияе пряко на политиката по доходите", коментира той.

Според представителя на АИКБ това създава сериозни затруднения за предприятията, тъй като увеличението не съответства нито на възможностите на икономиката, нито на произведеното от най-нискоквалифицираните служители.

"За нас тази формула е неправилна, погрешна, вредна и трябва да бъде отменена", заяви Иванов. Приетото със Закона за държавния бюджет за 2026 г. временно спира действието на автоматичния механизъм при определянето на минималната заплата за 2027 г. Според Иванов това е върнало синдикатите на масата за преговори и е позволило постигането на компромис за нов модел.

Как ще се изчислява диапазонът на МРЗ?

Долната граница ще бъде равна на действащата минимална работна заплата. Това означава, че възнаграждението няма да може да бъде намалено спрямо предходната година.

Горната граница ще се получава чрез прилагането на композитен индекс, съставен от четири показателя:

изменението на цените в малката потребителска кошница;

изменението на брутната медианна работна заплата;

темпа на изменение на брутната средна работна заплата;

дългосрочното изменение на производителността на труда;

Всеки от четирите показателя ще има еднаква тежест от 25%. Полученият индекс ще се приложи към действащата минимална заплата и така ще бъде изчислена горната граница за преговорите.

По предварителния пример, представен от Иванов, долната граница за 2027 г. е €620, а Министерството на финансите е изчислило горна граница от около €672,30.
Работодателите и синдикатите ще могат да договорят минимална заплата в този диапазон и да предложат постигнатия размер на правителството
Правителството ще бъде арбитър при липса на съгласие
Преговорите трябва да приключат с протокол, подписан от работодателските и синдикалните организации. Ако двете страни се споразумеят, ще предложат общ размер на Министерския съвет.
В проекта няма изричен текст, който задължава правителството автоматично да приеме договорената сума. Според Иванов обаче двустранното споразумение между национално представителните работодатели и синдикатите би имало сериозна тежест.
Ако не бъде постигнато съгласие, в протокола ще бъдат записани предложенията и аргументите на двете страни. Тогава правителството ще определи размера на минималната заплата. "Правителството играе ролята на арбитър и на страна, която взема решението, защото то носи отговорността за политиката по доходите", обясни изпълнителният директор на АИКБ.
Процедурата ще се провежда всяка година, за да бъде определено минималното възнаграждение за следващата. Една от съществените промени е включването на брутната медианна работна заплата. Тя показва възнаграждението на човека, който се намира точно по средата на разпределението на доходите - 50% от работещите получават по-малко от него, а останалите 50% получават повече.
За разлика от нея средната заплата се получава чрез събиране на всички възнаграждения и разделянето им на броя на работещите. Така тя се влияе силно от сравнително малката група хора с много високи доходи. Според Иванов именно медианната заплата дава по-реална представа за възнаграждението на типичния работещ в България.
Той посочи, че обявената средна заплата за страната е около €1444, но единствено в София-град средното възнаграждение надхвърля тази стойност. Във всички останали области, включително София-област, Пловдив, Варна и Бургас, средните заплати са под националната стойност.
Работодателите първоначално са настоявали във формулата да участва само медианната заплата. След компромис със синдикатите е включена и средната, което означава, че двата показателя за възнагражденията ще формират общо 50% от композитния индекс
АИКБ е искала по-голяма тежест да има производителността на труда, която според организацията е най-важният икономически критерий.

Safenews.bg

√ „Държавата харчи прекалено много!“ Икономисти предупреждават: Харчим каквото нямаме – Бюджет 2027 идва с ножица

Какви ще бъдат приоритетите в Бюджет 2027 и откъде държавата може да свие разходите? Новите европейски правила поставят публичните финанси под по-сериозен контрол, а очакванията за реформи растат. Темата коментираха бившият социален министър Христина Христова и изпълнителният директор на АИКБ Добрин Иванов.
Христова обясни, че промените не са свързани единствено с членството на България в еврозоната или с размера на бюджетния дефицит. Те са част от новата европейска рамка за наблюдение на публичните финанси, която налага промени и в българското законодателство.
„От една година сме в ситуация на нова надзорна рамка на финансите и бюджетите на държавите от Европейския съюз“, посочи тя.
По думите ѝ България трябва да отрази европейските правила чрез промени в Закона за публичните финанси и Закона за Фискалния съвет.
Една от основните промени е свързана с начина, по който държавата планира финансите си за няколко години напред. Досегашната тригодишна средносрочна бюджетна прогноза се заменя със средносрочен фискално-структурен план.
„Вече всяка държава от Европейския съюз е длъжна да дава фискално-структурен план с перспектива за периода на правителството. Когато едно правителство влезе в ролята си, трябва да представи такъв план до края на мандата си“, обясни Христова.

Добрин Иванов уточни, че за България планът е четиригодишен и в него трябва да бъдат заложени основните политики на правителството, както и прогнозите за приходите, разходите и бюджетния дефицит.
Новите правила променят и сроковете за Бюджет 2027. Проектът трябва да бъде внесен в Народното събрание до 15 октомври, вместо до досегашния срок 30 октомври, тъй като преди това предстои съгласуване на европейско ниво.
„Европейската комисия ще следи особено внимателно бюджетния дефицит и динамиката на разходите“, посочи Иванов.
Според него новата система предоставя по-голяма гъвкавост спрямо стария подход, но европейският контрол върху приходите, разходите и публичните финанси остава сериозен.
Христова допълни, че при оценката на разходите ще се отчита и кои от тях действително са под контрола на правителството. Разходите за лихви и част от средствата, свързани с европейско финансиране, например се разглеждат по различен начин.
Според Добрин Иванов големият въпрос е какви структурни реформи ще бъдат заложени в новия бюджет.
„Голяма мистерия е какво ще бъде представено в Бюджет 2027. Ние се надявахме и очакванията ни бяха още в Бюджет 2026 да видим основните реформи, които бяха обещани в предизборната кампания и които видяхме в програмата на правителството“, коментира той.
Иванов посочи, че Бюджет 2026 е бил представен с дефицит 5,7% и според него почти без реформи. Затова очакванията към следващата план-сметка са значително по-големи.
Той даде положителна оценка на постигнатото споразумение за механизма за определяне на минималната работна заплата, тъй като размерът ѝ влияе както върху приходите, така и върху разходите на държавата.
Като друга положителна стъпка Иванов посочи работата по Националния план за възстановяване и устойчивост. По думите му очакванията за загуба на средства по плана са намалели значително спрямо прогнозите отпреди няколко месеца.
Сред сферите, в които според работодателите са необходими сериозни промени, Иванов постави на първо място образованието.
Той се позова на последните резултати от изследването PISA и предупреди, че проблемите в училището впоследствие се пренасят директно върху пазара на труда и икономиката.
„Тези хора три години по-късно излизат на пазара на труда или влизат в университетите. Това са хората, които след това създават брутния продукт, а те не са конкурентни на своите връстници и като работници не са достатъчно производителни и продуктивни“, заяви Иванов.
Според него именно образователната реформа може да има дългосрочен ефект върху икономиката, доходите и жизнения стандарт. Промени са необходими и в здравеопазването и държавната администрация.
Христина Христова определи задачата пред правителството и финансовия министър като изключително тежка. Според нея основният проблем е размерът на публичните разходи.
„Трябва да се направи голямо свиване, голямо съкращаване на държавните разходи. Това е най-големият проблем. Последните пет-шест години разходвахме средства, които не сме произвели, които нямаме“, заяви бившият социален министър
По думите ѝ през този период са се натрупали сериозни дисбаланси в държавната администрация, включително при възнагражденията в отделните структури. Христова смята, че трябва да бъдат преразгледани и механизмите, при които определени заплати се увеличават автоматично.
Тя открои образованието, здравеопазването и пенсионната система като други сфери, в които са необходими промени.
„Ние вече драстично не произвеждаме хора с необходимите за икономиката ни и за обществото ни развитие качества. Това е много голям проблем“, каза Христова за състоянието на образованието.
Бившият социален министър постави въпроса и за устойчивостта на пенсионната система.
По думите ѝ т.нар. швейцарско правило за осъвременяване на пенсиите засега се запазва, но е необходим по-широк анализ на начина, по който функционира системата.
Христова смята, че трябва да бъде преразгледан и обхватът на ранното пенсиониране. Тя припомни препоръки на европейски експерти то да бъде ограничено основно до професии, при които хората действително са изложени на сериозни рискове – например при работа под земята, във въздуха и под водата.
Според нея проблемът не е само финансов. Ниското доверие в публичните системи и усещането за несправедливост също създават сериозно обществено напрежение.
Добрин Иванов смята, че вече са направени първи стъпки чрез реорганизация на отделни министерства и ведомства, съкращаване на персонал и закриване или обединяване на структури с дублиращи се функции.

„Предстои голяма административна реформа“, прогнозира той и допусна, че възможности за обединяване има дори при някои министерства.
Според изпълнителния директор на АИКБ сериозни промени са необходими и в сектор „Сигурност“, включително в МВР.
„Там имаме очакване наистина да се извършат съществени реформи, тъй като през последните години бюджетът е огромен и това тежи като воденичен камък на публичните финанси на държавата“, смята Иванов.

Важни обществено-икономически и политически теми

bTV

√ „Справедливата стойност“ на храните - справедлива за търговците, но не и за производителите
Производители твърдят, че изкупните цени почти не са се променили за 15 години, докато разходите им са нараснали многократно
Държавата търси „справедлива стойност“, производителите искат защита, веригите предупреждават за нови изкривявания на пазара, а потребителят иска едно просто нещо – нормални цени.
„При храните няма ръст на цените, а сезонни колебания в цените на плодовете и зеленчуците, което е нормално и се случва ежегодно. Има обаче сериозен ръст във всичко останало – в услугите, в кафенетата, в ресторантите. Там има сериозен ръст“, посочи Кирил Вътев – бивш министър на земеделието и месопреработвател.
По думите му при храните цените много трудно се променят. „Защото производителите трябва да подадат предложения за нови цени и те трябва да бъдат приети. На мен лично ми се е случвало предложение да бъде бавено 5 месеца и накрая да не бъде прието от търговски партньор при абсолютно обективни ценообразуващи фактори“.
„В същото време той е вдигнал цените с предложението, което ние сме направили, но не е приемал нашите цени“, допълни той.
По думите на Цветан Цеков, председател на УС на Браншова камара „Плодове и зеленчуци“, изкупните цени на едро на плодове и зеленчуци почти не са се променили повече от 15 години.
„Към днешна дата имаме за този период между 10 и 12, може би и 15 пъти поскъпване на абсолютно всички компоненти, които са свързани с производството на нашата продукция“, обясни той.
„Ние знаем на какви цени реализираме нашата продукция на едро и на каква цена я виждаме на регалите. И обикновено около 100-150-200% в масовите случаи виждаме огромни надценки“, коментира Цеков.
„За нас няма логика да почнеш да структурираш някаква „справедлива стойност“, без да се има предвид стойността, на която ние произвеждаме“, подчерта той.
„Нашата стойност, на която ние започваме да произвеждаме, плюс минимална печалба, не е включена. Как ще има справедлива цена, когато земеделският производител може да продава и под себестойност? Това е абсолютна загуба“, смята Цеков.
Според него тази справедлива стойност е справедлива за търговците, но не и за производителите, защото те не са защитени.
„Неслучайно губим българското производство“.
„Ние сме загубили производствената си мощ. Ще загубим и тези, които са останали. Един земеделски производител, който произвежда на полето, не може да бъде върнат или да бъде заменен. Имаме и генерационен проблем“, коментира Цеков.
Според Петър Ганев, икономист от Института за пазарна икономика, търговията с храни е може би секторът, който е засегнат от най-много нови регулации, инициативи, мерки и законодателни промени през последната година.
„Имаме вече в сила промените в Закона за защита на конкуренцията. Ние имаме един от най-дългите списъци в Европейския съюз на нелоялни търговски практики“, допълни Ганев.
„Вече се чува, че създава проблеми с невъзможността да имаш дискриминационно отношение, да играеш с различни цени, различни договорки с различни земеделци. Трябва да видим дали това не ограничава също малките играчи. Защото, когато

убиеш комплексността на бизнеса, ти се насочваш да играеш с големите си партньори. Малките по-трудно влизат на пазара“, обясни той.
Вътев посочи два „тотално грешни“ репера в проекта за изчисляване на справедливата стойност.
„Първият грешен репер е, че отправна точка са цените, които докладва Държавната комисия по стоковите борси и тържищата. Много от продуктите, които са на регала, не минават през стоковите борси и тържищата. Защо никой не взема за отправна точка себестойността на производителя? Това е реалната отправна точка“, коментира той.
„Вторият грешен репер е медианата – това ще доведе до усилено сваляне на качеството на храните. Защото ние не сме дефинирали какво е категория и какво е продуктова група в категорията“, обясни Вътев.
Ганев предупреди, че държавата се опитва да решава структурни проблеми в земеделието чрез регулация на крайните цени.
„При структурни проблеми в земеделието – липса на напояване, липса на кооперативи, насочване на пари към зърнопроизводителите заради сбъркани европейски субсидии – ние казваме: ще ги решим, не като се занимаваме с тях, а като отидем на крайната точка и кажем, че проблемът е ценови, не структурен“, заяви той.
„Няма да стане. Дори ще ограничи още повече“, допълни Ганев.

√ Ново космическо партньорство: Срещата на върха за космоса продължава

Очаква се Румен Радев да проведе двустранни срещи и да посети френския център за данни „Еклерион“

Втори ден продължава визитата на премиера Румен Радев в Париж за Международната среща на върха по космическите въпроси. В нея участват делегации от над 100 държави.
Премиерът и френският президент Еманюел Макрон присъстваха на подписването на меморандум за сътрудничество между българския производител на аерокосмическа техника „ЕндуроСат“ и френската компания за извеждане в космоса „Арианспейс“.
Днес се очаква Радев да проведе двустранни срещи и да посети френския център за данни „Еклерион“.
„Ако искаме Европа да бъде силна, сигурна и просперираща, трябва да развиваме тази европейска икономическа екосистема. България вече е важна част от тази екосистема. Българската компания ЕндуроСат е една от най-бързо развиващите се, с растящ пазарен дял. И това, което споделих с президента Макрон: би ли предполагал той преди години, че ще дойде българска фирма, която ще иска да вложи стотици милиони евро, за да откупи две изстрелвания на най-тежката европейска ракета Ариан 6“, казва Румен Радев, министър-председател на България.

√ Учредяват инициативния комитет на Андрей Гюров и Георги Кандев

Двамата обявиха, че ще участват като независими кандидати и ще търсят широка гражданска подкрепа

Днес предстои да бъде учреден инициативният комитет, който ще издигне Андрей Гюров за президент и Георги Кандев за вицепрезидент.
Двамата обявиха, че ще участват като независими кандидати и ще търсят широка гражданска подкрепа.
Президентската надпревара навлиза в следващ етап. Вчера изтече срокът, в който партиите и коалициите можеха да подадат документи в Централната избирателна комисия за участие във вота.
Инициативните комитети разполагат с още няколко дни за регистрация в ЦИК – крайният срок за тях е 14 септември в 17 часа.
Самите кандидат-президентски двойки трябва да бъдат регистрирани до 22 септември, а три дни по-късно започва и предизборната кампания.

БНТ

√ България и Франция задълбочават сътрудничеството в областта на високите технологии и космоса

България и Франция задълбочават сътрудничеството в областта на високите технологии и космоса. В Елисейския дворец в присъствието на българския премиер Румен Радев и френския президент Еманюел Макрон беше подписан меморандум за разбирателство между българската компания „Ендуро Сат“ и френската „Ариан спейс“. Това стана в първия ден на Международната среща на върха по космическите въпроси, организирана по инициатива на френския президент.

Премиерът Румен Радев подчерта, че българската компания е една от най-бързо развиващите се в сферата на космически технологии и през последните години е произвела и извела в орбита повече малки сателити, отколкото всички европейски компании, взети заедно. Българската компания вече инвестира във Франция и може да използва френски ракети, за да извежда в орбита своите спътници.

Румен Радев, министър-председател на България: „Това не е просто обикновено споразумение за партньорство. Това е нещо много по-силно, което отваря вратата за едно наистина дълбоко и съплодотворно сътрудничество с Франция в областта на високите технологии и космоса. Не случайно това споразумение се подписва в присъствието на френския президент Макрон и мен. И то отваря вратата България да получи своето достойно място в европейската космическа екосистема. Защо казвам всичко това? Аз споделих и с президента Макрон, че той беше първият, който отвори дебата за стратегическата автономия на Европа. Но в съвременни условия, на високо развиващи се и бързо развиващи се технологии, стълбът на тази стратегическа автономия е космосът."

√ Кабинетът обединява пътните и контролни агенции в една структура

Кабинетът обединява пътните и контролни агенции в една структура. Това обяви премиерът Румен Радев по време на заседанието на Министерския съвет:

Румен Радев, премиер: "Гарантирането на пътната безопасност изисква не само превенция, не само добра координация между институциите, а надеждна, всеобхватна информация, информация в реално време, изисква единен орган за управление на тази информация и единен контролен орган."

Днес, с решение на МС ще приемем план за реформа на пътната безопасност, допълни той:

Румен Радев, премиер: "На базата на съществуващи вече органи се създава единен национален орган - Изпълнителна агенция "Автомобилен транспортен оператор", с единен национален център, побиращ цялата информация за безопасността на пътищата, базиращ се на системата тол, като тук ще се включват всички възможни източници на информацията за движение по пътищата."

Кабинетът е анализирал и докъде е стигнало изграждането и проектирането на транспортната инфраструктура. Изработен е регистър на стратегическите проекти за развитие на транспортната система. По думите на премиера, най-сериозният проблем е, че липсва проектна готовност за ново пътно строителство.

Румен Радев, премиер: "На базата на този анализ следващата седмица смятаме да направим среща на ресорното министерство със строителния бранш и с граждански организации, които са се нагърбили с граждански контрол за качеството на нашите пътища. Целта е да представим всичко извършено до момента и най-сетне да определим кои са стратегически важните за нас транспортни проекти, кои ще продължим да изграждаме с публични средства, кои ще опитаме да изграждаме с европейски средства и кои ще бъдат най-добре изградени с публично-частно партньорство, за да може да се освободи публичен ресурс за други важни дейности. Така че, след като определим с тази среща къде и как точно ще работим, целта е да ускорим значително проектната готовност. Съответно нататък по тези приоритетно определени проекти ще стартираме бързо, ускорено развитие на всички необходими проекти, документи, отчуждавания, въвеждане и така нататък."

√ Нов европейски закон ще стимулира иновациите

Европейскат комисия предложи нов законопроект, които да улесни компаниите, които се занимават с иновации. Целта е те да получават по-бърз достъп до финансиране и да им бъдат спестени излишни разходи.

ЕС ще въведе и процедури за обществени поръчки за научно изследователска дейност, за да могат новите технологии по-бързо да стигат до пазара. Предложението беше представено от българския еврокомисар по иновациите, научните изследвания и стартиращите предприятия Екатерина Захариева.

Според нея правилата ще създадат условия за по-лесното намиране на клиенти и купуването на повече иновации в Европа.

Екатерина Захариева, еврокомисар по иновациите: "Истината е, че Европа купува изключително малко иновации – 0,6%. Само да каза, че 2 трилиона на година са обществените поръчки в ЕС. От тях само 0,6 са за наука и иновации, което е в пъти по-малко отколкото нашите, което в пъти по-малко отколкото нашите основни конкуренти – 7,5% от федералния бюджет на САЩ, 5% от обществените поръчки в Южна Корея, например. Ние мислим, че ако се прилага и се създадат правила, които са улесняващи за възложители – общини, правителства, всички държавни органи – това може да доведе до над 25 млрд. Евро годишно допълнително средства за иновации."

Мениджър

√ Тръмп: Войната с Иран няма да приключи преди изборите през ноември

Президентът на САЩ Доналд Тръмп не смята, че войната с Иран ще приключи до междинните избори през ноември, предаде BBC.

„Мисля, че войната ще приключи веднага след изборите, защото те не могат да издържат повече“, каза Тръмп, като добави, че цените на петрола няма да се понижат преди това.

Той направи коментарите, докато се отправяше към Тексас за първия по рода си междинен конгрес на партията.

Тръмп е изправен пред влошаващи се резултати в анкетите и натиск от страна на Републиканската партия да прекрати войната с Иран.

На този фон към 8:30 часа българско време сортът Брент поевтиня с 0,26 долара, или 0,26%, до 101 долара за барел. Цената на американския лек суров петрол WTI се понижи с 0,03 долара, или 0,03%, до 96,02 долара за барел.

„Веднага след изборите цените на петрола ще се сринат“, каза Тръмп пред репортери. „Мисля, че ще отнеме малко повече време от междинните избори нататък“

Той добави, че Иран „отчаяно се опитва да повлияе на изборите, за да може да бъде вкарана „хубава слаба група от хора там“ – очевидна препратка към демократите , „и да ги оставим на мира и да им позволим да имат ядрено оръжие“.

Той не предостави доказателства за твърдението си за изборите, а Техеран многократно отрече да се стреми към разработването на ядрени оръжия.

На конгреса в Тексас Тръмп повтори някои от тези реплики, заявявайки, че цената на петрола ще се срине „веднага щом спечелим войната с Иран“.

В речта си той също така спомена недоволството сред някои американци по въпроса: „Момчета идват при мен и казват: „Иска ми се да не водеше войната в Иран. Сега бензинът поскъпва“.

Тръмп също така каза, че е възможно да се проведат по-нататъшни преговори с Иран, „но това не е нещо, което разглеждаме в момента“.

Първоначално президентът на САЩ прогнозира, че войната, която вече е в седмия си месец, ще продължи само няколко седмици. Конфликтът и неговите последици за всичко - от гориво до хранителни стоки, доведоха до рязък спад в рейтинга му на одобрение, както и натиск от страна на членовете на партията му, включително отдадени поддръжници, за бързо прекратяване на войната.

Междинните избори ще се проведат на 3 ноември и републиканците са в опасност да загубят контрола си над Конгреса.

В исторически план партията на действащ президент е обикновено губи места в Конгреса на междинните избори.

Боевете в Близкия изток се засилиха през последните дни, тъй като петролните съоръжения в целия регион са подложени на атаки, което покачва световната цена на горивата и всички стоки, изискващи доставка.

В сряда цената на петрола достигна 100 долара за барел за първи път от юли. По подобен начин, по-рано тази седмица цената на американския дизел достигна исторически връх, което вероятно ще предизвика ефект върху цените в САЩ.

В сряда американските военни заявиха, че са атакували пет петролни танкера, свързани с Иран. В отговор Техеран предприе атаки срещу два разрушителя на ВМС на САЩ и осем петролни танкера в Ормузкия проток, причинявайки „тежки щети“ на плавателните съдове, според иранските държавни медии.

Ден по-рано свързаните с Иран хуси в Йемен започнаха вълна от атаки в Саудитска Арабия, предизвиквайки пожари в петролни съоръжения.

√ PwC: Глобалните инвестиции в AI инфраструктура може да достигнат 31,6 трлн. долара до 2050 г.

Глобалните инвестиции в инфраструктура с изкуствен интелект ще достигнат рекордните 31,6 трилиона щатски долара до 2050 г., според базовите прогнози в доклада „Global Data Centre Outlook“ на PwC.

На годишна база се прогнозира, че капиталовите разходи за центрове за данни ще нараснат от приблизително 800 милиарда щатски долара годишно през 2026 г. до 1,8 трилиона долара годишно през 2050 г.

Очаква се САЩ, които имат централна роля в екосистемата от модерни чипове, да поемат почти половината (48%) от тези инвестиции, в размер на 15,1 трилиона долара. Очаква се Азиатско-тихоокеанският регион да отчете кумулативни

капиталови разходи от 8,2 трилиона щатски долара, водени от Китай и Индия, докато суверенните стратегии за изкуствен интелект ускоряват инвестициите в Европа и Близкия изток.

За разлика от традиционния инфраструктурен бум, който намалява след първоначалното изграждане, очаква се инвестициите в инфраструктура с изкуствен интелект да се ускорят, тъй като чиповете и друго оборудване за Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) изисква обновяване на всеки няколко години. ИКТ оборудването ще представлява нарастващ дял от инвестициите – от 70% днес до 93% до 2050 г.

Докладът идентифицира пет фактора, които ще насочат инвестициите в световен мащаб. Главният от тях е енергетиката, тъй като достъпната, надеждна и нисковъглеродна електроенергия в голям мащаб е най-трудното изискване за много пазари. Свързаността, сигурността, политическата сигурност и съгласието на общността, заедно с достъпа до графични процесори, също ще повлияят на това къде ще се насочат инвестициите.

„Инфраструктурата за изкуствен интелект се превръща в едно от определящите предизвикателства за разпределение на капитала от следващото поколение. Тя обхваща технологии, енергетика, недвижими имоти, вериги за доставки, регулиране и финансиране. Това променя начина, по който инвеститорите в инфраструктура трябва да мислят за капиталовите изисквания, риска и възвръщаемостта“, коментира Клара Кутахар, лидер „Глобална инфраструктура“, PwC Австралия

Анализът тества и два сценария, за да оцени как промените в търговската политика, контрола върху износа и цифровия суверенитет биха могли да повлияят на глобалните инвестиции в инфраструктура с изкуствен интелект.

В първия сценарий по-строгият контрол върху износа нарушава глобалните вериги за доставки на чипове. Годишните инвестиции падат до около половината от централната прогноза до 2030 г., преди постепенно да се възстановят с адаптирането на веригите за доставки. Дори с това възстановяване, кумулативните глобални инвестиции до 2050 г. се прогнозира да достигнат ниво от около 25,5 трилиона щатски долара – приблизително с 6 трилиона щатски долара по-малко от централната прогноза от 31,6 трилиона щатски долара.

Вторият сценарий рисува различна картина. Вместо значително намаляване на общите инвестиции, по-големият акцент върху цифровия суверенитет и надеждната вътрешна инфраструктура променя областта, в която се инвестира капиталът. Общите глобални разходи намаляват само леко, но инвестициите се изместват към страни със силно вътрешно търсене и относително слабо развит капацитет за центрове за данни, тъй като правителствата и регулираните индустрии дават приоритет на местната инфраструктура.

„Развитието на изкуствения интелект не е надигаща се вълна, която естествено ще повдигне всички лодки. Привличането на тази инвестиция изисква активно позициониране. Инвеститорите трябва да разпознават центровете за данни като хибридни активи със сложен рисков профил“, каза Клара Кутахар.

Докладът е първият по рода си, която предлага дългосрочни прогнози за капиталови разходи до 2050 г. Той покрива 46 страни и територии, обхващайки както сградите на центровете за данни, така и технологиите, които те съдържат.

√ Парламентът разширява възможностите за работа в частната охрана

Разширява се кръгът на лицата, които могат да бъдат наемани по трудови правоотношения за извършване на охранителни дейности. Отпада изискването трудовият договор да бъде „основен“, което ще даде възможност на повече хора да работят допълнително в сферата на частната охрана. Това предвиждат промени в Закона за частната охранителна дейност, приети на първо четене от Народното събрание, информира БНТ.

В съществуващата правна уредба по закона, възложител по договор за „лична охрана“ може да бъде само физическо лице – управител или собственик на дружеството. С приетите промени и с добавянето на „юридическо лице“ ще се обхванат случаи, когато дружество се явява в качеството на „възложител“ по договор за лична охрана на управител, собственик, служител или друго служебно лице, срещу което има реална заплаха, като самото охранявано физическо лице няма финансовата възможност да поеме разходите за личната си охрана.

С измененията се включват управителите на търговски дружества и юридическите лица към категорията на лицата, които трябва да отговарят на изискванията за извършване на частна охранителна дейност.

С промените се изменя броят на членовете, служители на Главна дирекция „Национална полиция“ – МВР, в Консултативния съвет за сътрудничество по въпросите на частната охранителна дейност в съответствие с броя на упълномощените представители на сдруженията на лицата, извършващи частна охранителна дейност.

Зам.-министърът на вътрешните работи Калоян Калоянов защити премахването на изискването трудовото правоотношение на наетите лица да е основно.

"Необходимостта от премахването на това изискване се обосновава с това, че при охраната на някои търговски обекти, например заведения, дискотеки, те често работят само през определени дни и охранителите имат и други основни правоотношения. Същото се отнася и за сезонни обекти или пък временни такива, както и при охраната на мероприятия. Там служителите работят временно и обикновено имат и друг трудов договор. Трябва да се има предвид и това, че заплащането на този вид охрана не е толкова атрактивно и охранителите често го ползват като допълнителна работа", обясни Калоянов.

Христо Гаджев от ГЕРБ-СДС възрази срещу предложената промяна: "В бързината да се махне основен трудов договор всъщност сте изтрили и изискванията за това какви хора могат да бъдат охранители и вече изискването да имат завършено, не по-ниско от основно образование, и преминато обучение за охранител, вече е премахнато, тоест вече хора и без основно образование могат да бъдат охранители, което не смятам, че е правилно".

Спор предизвика и предложението търговците на охранителна дейност да ползват подизпълнители за осъществяване на своята дейност.

От ГЕРБ обявиха, че между двете четения ще предложат при превъзлагане възложителят и подизпълнителят да носят солидарна отговорност при евентуални щети.

От "Възраждане" се обявиха срещу възможността изцяло да се превъзлага дейност. "Ние от "Възраждане" многократно сме предупреждавали, че единният пазар на стоки и услуги ще доведе до това. Когато се направи една равнопоставеност между българските търговци и чуждестранните, потърпевши винаги ще бъдат българските търговци поради неконкуретноспособност по отношение на уравняване на таксите", посочи Петър Петров от "Възраждане".

Business.dir.bg

√ Брентът се закова над 100 долара за барел

Търговците се подготвят за по-дълбоки смущения в доставките

Цените на петрола се задържаха стабилни в ранната търговия днес, след като суровият петрол тип Брент надхвърли 100 долара за барел. Търговците се подготвят за по-дълбоки смущения в доставките, след като Иран и Съединените щати извършиха най-мащабните си атаки срещу корабоплаването от началото на шестмесечния си конфликт.

Фючърсите на Брент се понижиха леко с 0,1% до 101,10 долара за барел. Американският суров петрол West Texas Intermediate (WTI) беше на ниво от 96,24 долара за барел, което представлява ръст от 0,2%.

Цените на Брент скочиха с почти 30% спрямо дъната, достигнати в началото на август. Причината е, че постоянно споразумение между САЩ и Иран за прекратяване на атаките така и не се осъществи, а подновените бойни действия започнаха по-късно през месеца.

Вчера Иран съобщи, че е атакувал 10 кораба близо до Ормузкия проток, след като САЩ потопиха пет ирански петролни танкера. Корпусът на ислямската революционна гвардия на Иран заяви, че ще ескалира отговора си при всякакви допълнителни атаки. "Взаимните атаки показват, че потоците на петрол от Персийския залив вероятно ще останат нарушени в обозримо бъдеще", заяви анализаторът на ANZ Даниел Хайнс в бележка до клиенти.

Потоците през Ормузкия проток - водният път, който преди войната пренасяше около една пета от световните доставки на петрол и газ - остават далеч под предвоенните нива.

Натискът върху алтернативните канали за износ на петрол от Залива нараства, тъй като хутите, съюзници на Иран, засилват ударите срещу Саудитска Арабия и заплашват доставките на суров петрол през Червено море.

Несигурността относно реалните обеми, които преминават през Ормузкия проток, и продължаващите смущения в корабоплаването поддържат физическите пазари напрегнати и подкрепят геополитическата рискова премия в цените на петрола, посочи анализаторът на OCBC Кристофър Уонг в бележка.

На физическия пазар на суров петрол бенчмаркът dated Brent, спрямо който се ценообразуват около две трети от доставките, е над 100 долара за барел от 3 септември, според данни на LSEG.

Американската администрация за енергийна информация (EIA) повиши прогнозите си за цените на петрола за тази и следващата година, тъй като световните запаси намаляват поради загубата на доставки от Близкия изток.

√ Газът в Европа поскъпна до най-високото си ниво от края на 2022 г.

Напрежението около Ормузкия проток засилва опасенията за доставките на втечнен природен газ, а ниските запаси в Европа допълнително подкрепят повишаването на цените

Цената на природния газ в Европа продължи да се покачва рязко на фона на нарастващото напрежение в Близкия изток. Фючърсите на нидерландския газов хъб TTF за доставка след месец достигнаха 79,11 евро за мегаватчас (92 долара) на борсата в Амстердам - с 1,22% над нивото от предишния ден. Това е най-високата цена от края на 2022 г., съобщава ДПА, цитирана от БТА.

Основният фактор за поскъпването са опасенията, че доставките на втечнен природен газ (LNG) от Персийския залив могат да бъдат сериозно и трайно нарушени. Засега няма ясни признаци, че корабоплаването през Ормузкия проток ще се възстанови продължително.

Напрежението между САЩ и Иран около контрола над стратегическия проток се изостри през последните дни. Централното командване на САЩ съобщи, че американските сили са нанесли удари по пет ирански танкера, превозващи суров петрол, като един от тях е бил потопен в отговор на атаки на Техеран срещу американски военен кораб.

По медийни информации Иран е отвърнал с масирани ракетни удари срещу Йордания. Държавната информационна агенция "Петра" съобщи, че йорданската противовъздушна отбрана е прехванала 20 балистични ракети.

3e-news.net

√ Рязко покачване на цените сред европейските електроенергийни борси за четвъртък 10 септември

Румънската OPCOM затвори при цена от 202,46 евро/мвтч, а гръцката HENEX е с цена от 183,60 евро/мвтч за базова енергия

Румънската енергийна борса OPCOM затвори сегмента „Ден напред“ при цена от 202,46 евро/мвтч за базова енергия. Това сочат данните на борсата за 10 септември 2026 г. Пиковата цена ще бъде 189,57 евро/мвтч. Извънпиковата енергия е с цена от 215,35 евро/мвтч. Най-високата цена от 527,29 евро/мвтч ще бъде в част от 20-ия час. Най-ниска пък ще бъде цената в част от 12-ия час и тя ще е 101,04 евро/мвтч. Търгуваните обеми базова енергия ще бъдат 36 478,7 мвтч.

На гръцката енергийна борса HENEX средната цена за базова енергия на 10 септември ще бъде 183,60 евро/мвтч. Търгуваните обеми ще бъдат 384 592 мвтч. Максималната цена ще е 301,40 евро/мвтч и тя ще е в 21 ч. Минималната цена ще е в 12 ч и тя ще е 85,17 евро/мвтч.

При унгарската енергийна борса HUPX цената на базовата енергия за 10 септември е 203,34 евро/мвтч. Най-високата цена от 530,36 евро/мвтч ще бъде в част от 19-ия час. Най-ниска пък ще бъде цената в част от 11-ия час и тя ще е 98,95 евро/мвтч. Търгуваните обеми базова енергия ще бъдат 77 422,0 мвтч.

Базовата цена на електроенергията за 10 септември на Словашката енергийна борса ще е 199,38 евро/мвтч. Най-високата цена от 542,53 евро/мвтч ще бъде в част от 20-ия час. Най-ниска пък ще бъде цената в част от 12-ия час и тя ще е 100,73 евро/мвтч.

Базовата цена на електроенергията на Чешката енергийна борса е 198,33 евро/мвтч. Най-високата цена от 438,03 евро/мвтч ще бъде в 20 ч. Най-ниска пък ще бъде цената в 14 ч и тя ще е 115,06 евро/мвтч.

На Австрийската енергийна борса цената за базова енергия за 10 септември е 204,40 евро/мвтч. Пиковата цена ще е 197,20 евро/мвтч. Търгуваният обем при базовата енергия е 45 017,9 мвтч. Най-висока се очаква да бъде цената в 20 ч и тя ще достигне 418,19 евро/мвтч. Най-ниска пък ще бъде цената в 15 ч и тя ще е 132,37 евро/мвтч.

На Германската енергийна борса цената за базова енергия е 191,82 евро/мвтч на 10 септември. Пиковата цена ще бъде 171,62 евро/мвтч. Търгуваните обеми при базовата енергия са 830 254,6 мвтч. Най-висока ще бъде цената в 20 ч и тя ще достигне 460,86 евро/мвтч. Най-ниска пък ще бъде цената в 14 ч и тя ще е 66,14 евро/мвтч.

На италианския енергиен пазар електроенергията за 10 септември ще се търгува между 226 евро/мвтч до 232 евро/мвтч. Горната стойност ще бъде и най-високата цена за базова енергия в този ден от цяла Европа.

√ Брюксел предлага по-опростени процедури за обществените поръчки

Европейската комисия предлага промени в правилата за обществените поръчки, с които цели да улесни инвестициите в обществени услуги и инфраструктура и да намали административната тежест за институциите и бизнеса, съобщиха от БТА.

Очаква се новите правила да спестяват около 649 млн. евро годишно. От тях приблизително 80 млн. евро ще бъдат спестени от публичните възложители, а 570 млн. евро – от компаниите. По данни на ЕК обществените поръчки представляват около 15% от брутния вътрешен продукт на Европейския съюз.
Предложените промени предвиждат възможност за провеждане на преговори с кандидатите в рамките на процедурите, по-активни консултации с пазара и по-малко административни изисквания.
ЕК предлага също платформите за обществени поръчки в държавите от ЕС да бъдат свързани помежду си. Така компаниите ще могат да въвеждат необходимата информация еднократно, а възложителите ще получават достъп до предложения от по-широк кръг потенциални участници. Според Комисията това ще повиши прозрачността и ще улесни борбата с измамите.
Сред ключовите предложения е и въвеждането на минимална тежест от 30% за критериите, свързани с качеството, при оценяването на офертите. Възложителите ще могат да използват различен подход, но ще трябва да посочат как ще гарантират необходимото качество.
Целта е при избора на изпълнители да се отчита не само цената, но и качеството на предлаганите стоки и услуги, включително фактори, свързани с опазването на околната среда и сигурността.
В същото време публичните възложители ще запазят свободата да определят конкретните критерии за качество и тяхната тежест във всяка отделна процедура.
Предвиждат се и по-строги условия за участие на компании от държави извън ЕС. Достъпът им до европейските обществени поръчки може да бъде ограничаван, когато съответните държави не предоставят равнопоставен достъп до своите пазари или когато ограниченията са необходими за гарантиране на сигурността на доставките.
Мерките ще могат да се прилагат и с оглед защитата на икономическите интереси и сигурността на Европейския съюз.

Bloomberg TV Bulgaria

√ SOFIX достига исторически нива, "Шелли" е във фокуса на инвеститорите
Част от ръста на Българската фондова борса (БФБ) и основния ѝ индекс SOFIX през последния месец може да се отдаде на очакваната сделка за придобиване на „Шелли груп“ от Schneider Electric. Ако се стигне до такава сделка, ефектът на БФБ ще бъде много сериозен. Ритейл инвеститорите имат големи суми в „Шелли“ и освобождаване на тези средства би довело до значително търсене. Това коментира инвеститорът Павлин Петков в предаването „Светът е бизнес“ по Bloomberg TV Bulgaria с водещ Красимир Йорданов.
Според Петков, ако се стигне до сделка, тя вероятно ще е поетапна, с първоначално придобиване на определен дял и възможност за закупуване на остатъчните дялове на големите акционери след години.
„При евентуална продажба на „Шелли“ по сметките на индивидуалните инвеститори биха постъпили общо десетки милиони евро, което за ограничената ликвидност на БФБ е сериозна сума. Ако има търгово предложение за цялата компания и отписване от борсата, сумата ще бъде доста по-голяма.“
Петков не смята, че всички средства от продажбата ще се насочат към БФБ, тъй като изборът на компании на българския капиталов пазар и ликвидността им са много ниски. Ако средствата действително са в размер на десетки милиони евро, това ще изстреля цените твърде нагоре, за да бъдат акциите все още апетитни за инвеститорите, добави той.
„Шелли“ е катализатор на бичия тренд при SOFIX от 2020 г. насам
От 2020 г. при SOFIX започна сериозен бичи тренд след големия срив през 2008-2009 г. и неголемите ръстове и спадове в процентно изражение през следващите десет години. Ако през 2020 г. индексът е на ниво от 420-430 пункта, сега той достига 1440 пункта, като това равнище е виждано за последен път в началото на 2008 г., отбеляза Петков.
Тъкмо през 2020 г. изгравя звездата на „Шелли“ след увеличаване на капитала. Компанията започва да влиза в полезрението на местните инвеститори, да изпълнява и подобрява заложените си цели и цената на акциите ѝ нарасна от 2 евро преди шест години на 64 евро сега, посочи събеседникът.
„Шелли“ е компания, която може да се сравнява със западните. Тя е една от малкото акции на растежа на БФБ и беше важен фактор за бичия тренд на SOFIX през последните пет-шест години.“
Отписване на компанията от борсата би било негатив за пазара, тъй като качествените и ликвидни акции на БФБ не са твърде много, счита Петков. Част от огромните средства, които ще бъдат налети към инвеститорите, ще се върнат на българския капиталов пазар и ще доведат до ръстове, но инвеститорите ще имат един ключов избор по-малко, изтъкна той.
SOFIX расте силно в унисон с останалите основни индекси в ЦИЕ

През последните дни основният индекс на БФБ постигна новото си най-високо ниво за годината, а ръстът му от началото на 2026 г. е близо 25%. Според Петков водещ фактор за покачването е приемането на България в еврозоната. То доведе до голяма еуфория на капиталовия пазар у нас през януари, когато SOFIX скочи рязко, а следващите месеци последва корекция и консолидация до лятото, добави събеседникът. След това започна по-здравословен и плавен ръст, но през август индексът нарасна с 12,5%, а през септември продължава да се покачва.
Капиталовият пазар е повлиян и от очаквания бюджетен дефицит от 5-6% тези година, който ще последва дефицита от над 3 на сто миналата година. Той създава пари в обращение, които влизат и се харчат, водят до инфлация и тя подобрява резултатите на компаниите, докато пазарът може да го поеме, обясни инвеститорът.
Тази година SOFIX е в унисон с ръстовете на основните индекси в Централна и Източна Европа, като от началото на годината тези в Полша и Австрия са нараснали с между 20 и 30%, в Румъния и Чехия – с 40%, в Гърция – с поне 25%.
„Двигатели на ръста са българските ритейл инвеститори, които през последните пет-шест години бяха облагодетелствани от силния пазар на БФБ. Те натрупаха ресурси и възможностите им са по-големи спрямо пет-десет години по-рано.“
Не се наблюдава сериозен наплив от чуждестранни инвеститори, които да купуват акции на българския пазар, не на последно място и поради трудния достъп за тях директно до пазара, отбеляза Петков.
Покупката на акции на БФБ от чужденец е трудна задача, той трябва да е много мотивиран и да открие сметка при местен посредник. Борсата и Централният депозитар трябва да работят в посока улесняване на достъпа на чужденци до българския пазар, препоръча събеседникът.

Cross.bg

√ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите за 10 септември 2026 г.

БНТ, Денят започва"

- Тема: От престъплението до наказанието: За реформата в съдебната система и гаранциите за независимост - Гост е министърът на правосъдието Николай Найденов
- Тема: На прага на президентските избори: Кандидатите, темите в кампанията и какви ще са политическите ходов Гост е - лидерът на "Възраждане" Костадин Костадинов
- Тема: Какво ново в Националния рамков договор и как ще се отрази на пациентите? Отговорите от заместник-председателя на БЛС д-р Иван Маджаров
- Тема: Как образователната анимационна поредица "Мила и Марко" ще помага на децата да се справят с рисковете онлайн

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: Колко се оскъпява храната
- Тема: За предстоящите избори
  Гост - Ивайло Мирчев
